

LC-7110

Tieteellinen kirjoittaminen tohtoriopiskelijoille

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Tapani Möttönen

tapani.Mottonen@aalto.fi

VII tapaaminen 25.4.2023

Lähdeviittaustekniikkaa

Tekstinhuolto

Kurssin loppupuoliskosta

Tekstit ja tekstipajat

Ensi viikon aikataulut (osit. Poissaolo, saksan rekry)

Viittaamisen käytäntöä (opiskelijoiden kysymykset)

1. Milloin en tarvitse lähdettä?

- **Mallilukija** (vrt. tiivistelmä ja johdanto): tutkija, jolla on sinun tutkimusasi – ei erikoisasi – perustiedot hallussa.

1. Milloin en tarvitse lähdettä?

- **Yleistieto:** monien jakama tieto
- **Alkuperä:** ei rajoitu yhteen tai muutamaaan spesifiin lähteeseen
- **Ei erikoisosaamista** (esim. tietty koulutustausta)
- **Merkittävät** historialliset tai viimeaikaiset tapahtumat ja ilmiöt
- **Yleisesti tunnetut** vaikka myös tutkitut ilmiöt, ei-kiistanalainen faktatieto

1. Milloin en tarvitse lähdettä?

Tieteenalakohtainen yleistieto

1. *Alkuräjähdysteorian mukaan maailmankaikkeus sai alkunsa miljardeja vuosia sitten valtavassa räjähdyksessä*

> Teorian yleisluonne yleistietoa, termi yleisessä käytössä = **ei viitettä**.
2. *Nimityksen alkuräjähdyks ("Big Bang") keksi englantilainen astronomi Sir Fred Hoyle pilkatakseen kyseistä teoriaa, johon hän ei uskonut.*

> nimityksen tausta spesifiä tieteenhistoriaa, ei välttämättä edes fyysikoille tuttua = **viite tarpeen**
3. *Alkuräjähdysteorian mukaan räjähdys sai alkunsa kun äärettömän kuuma, tiivis keskusta, jota kutsutaan singulariteetiksi, alkoi laajentua ja synnytti hiukkaset, joista nykyinen maailmankaikkeus myöhemmin muotoutui.*

> Teorian esittämä mekanismi tieteenalakohtaista yleistietoa = **viite ei välttämätön** tieteenalan asiantuntijoille.

1. Milloin en tarvitse lähdettä?

- Tieteenalakohtainen yleistieto ei tarkkarajainen
- Kun syvennyt johonkin ilmiöön (esim. Alkuräjähdysteoria edellä), etenet pois yleistiedosta *vähitellen*.
- Milloin lähde mukaan? Kun esittelet tutkimukseesi kiinnittyviä
  1. faktoja ja tuloksia (kyseenalaistamattomat raamit),
  2. ohjaavia teorioita ja tutkimusaukkoja (kyseenalaistettavat raamit)
  3. oikeassa ja väärässä olijoiita (keskustelukumppanit)

2. Lähteet ja oma ääni

- **Lähtökohta#1:** jos lähdeviitettä ei ole (tai lähdeviitteitä on käytetty puutteellisesti), lukija tulkitsee tekstin kirjoittajan omaksi ajatteluksi.
- **Lähtökohta#2:** lähteen ja kirjoittajan oman äänen erottelu on selkeää, kun merkitsee lähdeviitteet huolellisesti ja käyttää tiettyjä *hienovaraisia keinoja*.

2. Lähteet ja oma ääni

Erottaminen metatekstillä

- **Kappaleen alku:** yleistietoa, kehystystä, ei viitettä (= oma ääni)
- **Viittauksia:** asiantuntija- vs. sisältöpainotteisia tiedon luonteen mukaan (= lähteen kuvailu)
- **Referointia + lähdeviite.** Tieto lähteestä, mutta tilaa myös kirjoittajan tulkinnalle. Paikkaan sopii myös kommentti, kritiikki, analyysi... (tällöin ei viitettä).
- **Metateksti.** Mitä lähteestä otetaan, mitä sille tehdään. Hyödyllinen, ei välttämätön.

Nonsensea esiintyy erityisesti lastenkirjallisuudessa, tarkemmin lasten runoudessa ja sitä kautta kuvakirjoissa. Nonsensen esiintymisestä lastenkirjallisuudessa on muutamia pääpiirteitä. Laakso² kirjoittaa nonsensesta lastenrunoudessa, ja lähestyy sitä Wim Tiggessin määritelmän mukaan. Olennaisia pääpiirteitä ovat läsnä- ja poissaolon välinen jännite, tunteiden poistaminen, leikki- ja pelimäisyys, nurinkurisuus ja voimakas sitoutuminen kieleen³. Käsittelen pääpiirteistä kahta; läsnä- ja poissaolon välistä jännitettä ja nurinkurisuutta. Jätän kolme muuta piirrettä opinnäytetyöni pohdinnan rajauksen ulkopuolelle.

2. Lähteet ja oma ääni

Kansalaisten osallistuminen maankäytön suunnitteluun on ollut suomalaisen suunnittelukeskustelun aiheena jo 1960-luvulta lähtien (Vuorela, 1991), eikä se siten ole tietylle ajankohdalle tyypillinen aihe (Bäcklund, 2007). Eri vuosikymmenillä osallistumiseen liittyvä tutkimus on kuitenkin painottanut eri näkökulmia. Vuosituhannen vaihteessa nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain (Finlex, 1999) valmistelu ja voimaantulo nostivat ajankohtaiseen keskusteluun [...]

2. Lähteet ja oma ääni

Kansalaisten osallistuminen maankäytön suunnitteluun on ollut suomalaisen suunnittelukeskustelun aiheena jo 1960-luvulta lähtien (Vuorela, 1991), eikä se siten ole tietylle ajankohdalle tyypillinen aihe (Bäcklund, 2007).

Lähdevetoista virkettä/osuutta seuraa kommenttipaikka →

Eri vuosikymmenillä osallistumiseen liittyvä tutkimus on kuitenkin painottanut eri näkökulmia.

ei viitettä!

näkökulmailmaus!

2. Lähteet ja oma ääni

Näkökulman ilmaiseminen

Eri vuosikymmenillä osallistumiseen liittyvä tutkimus on kuitenkin painottanut eri näkökulmia.